

delse mitt förslag till detta tillägg skulle vinna dess tillstyrkan men befinnas på otillfredsställande sätt affattadt, sjelf ombesörja en fullkomligare formulering deraf, får jag på anförda grunder hemställa,

det Riksdagen ville för sin del besluta att till 38 § af Kongl. förordningen om landsting måtte fogas följande tillägg: I Utskott, som behöfves för den förberedande behandlingen af till nästa landsting uppskjutet ärende, kan dock äfven inväljas person, som icke tillhör landstinget.

Stockholm den 27 Januari 1884.

Axel Villh. Ljungman.

N:o 94.

Af Herr A. Huss: Om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående en författning derom, att bland vilkoren för vinnande af handelsrätt skall ingå kännedom om bokföring.

Ehuru 2 § af Kongl. förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 Juni 1864 för rättighet att idka handel m. m. endast uppställer såsom vilkor, att den som sådant åstundar skall hafva god frejd samt råda öfver sig sjelf och sin egendom, så finnes likväl i Kongl. förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar den 4 Maj 1855 föreskrifvet, att en hvar, som gjort till sitt yrke att i gross eller i minut idka handel, skall föra ordentliga handelsböcker, hvarjemte i 23 kap. Strafflagen samt i gällande Konkurslag är stadgadt, att gäldenär, som kommit i konkurstillstånd efter att hafva

idkat handel eller annan rörelse, hvaröfver bok hållas bör, men sådan bokföring icke ordentligen fullgjort, skall straffas med fängelse.

Af en mellan dessa lagrum uppställd jemförelse framgår, att allmän lag och särskilda författningar uppställa andra och större vilkor för rättigheten att idka handel, än dem förstnämnda förordning angående utvidgad näringsfrihet förutsätter. Följden häraf har också blifvit den, att mången, som genom att förete bevis om sin frejd och sitt myndighetstillstånd vunnit rättighet att idka handel, icke ens egt kännedom om skyldigheten att öfver sin rörelse föra böcker, och landsorten lemnar icke så sällan exempel på, att den, som saknat kännedom om vare sig skyldigheten att föra böcker eller sjelfva bokföringen, fått allt för dyrt plikta för denna sin okunnighet.

Önskar man att vinna de med 1855 års förordning om handelsböcker åsyftade ändamål, nemligen att köpmannen må ega en lätt öfverskådlig uppställning öfver sin affärsverksamhet och på detta sätt undvika oreda i affärer och deraf iråkadt obestånd; att genom en af omtanke för sig sjelf och af grannlagenhet mot sina borgenärer framkallad redig bokföring vinna och befästa sina kreditors förtroende; att uti handelsboken ega ett städse tillgängligt och fullgodt vittne köpmän emellan; att från en på ordning, redbarhet och ömsesidigt förtroende grundad affärsverksamhet aflägsna en hvar, som genom oordentlighet, lättsinne, äfventyrlusta eller okunnighet i bokföring framkallar misstroende i kreditväsendet, m. m., så måste skyldigheten att föra handelsböcker förutsätta kännedom om bokföring, hvilken kännedom sålunda äfven måste uppställas såsom vilkor för rättigheten att idka handel, ty den bokföring, som en köpman, hvilken sjelf saknar kännedom om sättet att föra handelsböcker, låter genom annan person verkställa öfver sin rörelse och verksamhet, torde tjena både honom och andra till föga gagn, på samma gång en sådan bokföring endast undantagsvis kan tillmätas det vitsordet att vara ett fullt tillförlitligt vittnesbörd om en sådan köpmans affärsställning.

Om behovet af att uppställa ett sådant vilkor för vinnande af handelsrätt icke visat sig kämbart, hvad städerna beträffar, så är det deremot knappast tänkbart att kunna bland landthandlande få en ordentlig bokföring någorlunda allmänt tillämpad, derest icke kännedom om handelsböckers förande uppställles såsom vilkor för rättigheten att idka handel.

På grund af så väl hvad jag här anført som ock med anledning af de framställningar i detta syfte, som till mig framkommit, får jag härmed vördsammt föreslå,

att Riksdagen ville besluta att till Kongl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse med anhållan derom, att Kongl. Maj:t ville, antingen medelst tillägg till 2 § af Kongl. förordningen den 18 Juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet

1871

- 11 110

- 11 110 71

6 11 11 11 11

eller genom särskild författning meddela sådan bestämelse, att en hvar, som önskar idka handel eller annan rörelse, hvaröfver bok hållas bör, skall, innan han dertill vinner rättighet, förete intyg öfver inhemtad kännedom i bokföring.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt

Stockholm den 26 Januari 1884.

And. Huss.

N:o 95.

Af Herr M. Dahn: Angående statens öfvertagande af så väl remontering vid kavalleriet som utredningspersedlars anskaffande samt anslag för sådant ändamål.

Då numera, i följd af under fjolåret inträffade händelser, lösningen af grundskatte- och försvarsfrågorna synes undanskjuten för en längre eller kortare tid, och följaktligen de bördor, rustningen medför, qvarstå i all sin olidlighet, desto förhatligare, som de äro af natur att ställa rusthållaren nära nog rättslös gent emot ryttare och befäl; så anhåller jag vördsamt, att Riksdagen ville besluta omsättning i penningar och fixering af åtskilliga rusthållsprestationer i enlighet med hvad här nedan sägs.

Remonteringen, på sätt den nu försiggår, är odisputabelt rusthållarens värsta onus. Ej nog med, att en skuldsatt rusthållare eller en fattig arrendator af ett rusthåll får på en gång och kanske ofta alldeles oförutsedt ut-